

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. iii. Q[uod] o[mni]s p[ro]fessio suos hab[et] trasones: & de p[er]sonis
q[ue] ad si[mil]itudine[m] eunuchi tere[n]tiane sint ap[ud] i[n]anit[er]
gl[or]ia[n]tes: et q[uod] vana gl[or]ia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Co is professio suos habet trafones: & de personis que ad si
militudinem eunuchi terenciane sint apud inaniter gloriantes:
& q̄ vana glia meretricis more sequit̄ loculos. Cap. III.

BSt (vt dixim⁹) in quauis professione inuenire militē
gloriosum qui obsequiis & muneribus suam thaidē
id est nomen celebre/ & quasi fame gratiam captat.
Sed ei nec gnato vt decipiat/ nec phedria: q̄ laudē pre
ripiat: nec qui dona corrumpat adolescens/ aut seruus parmeno
qui desipiētē irrideat deest. Apud eunuchū comici audi gna
tonē/ & an ip̄m in familia gloriantium videas diligenter atten
de. Est (inquit) genus hominū qui esse p̄mos se oīm rerū velint
nec sunt. Hos confector/ huiusce ego vt rideant me nō comparo:
sed his vltro arrideo: & eorū igenia ammiror: simul quicquid di
cunt laudo/ id rurū si negant laudo/ id quoq; negat quis: nego
ait: ayo. Postremo imperaui egomet mihi omnia assentari/ is
questus nunc est multo vberrim⁹. Talem ne vidisti alicubi: im
mo nec quēpiā illorum qui felices esse videntur sine huiusmodi
mancipio agnouisti? A deoq; scitū hoīem ubiq; reperies: qui ho
mines ex stultis (vt ait parmeno) prorsus insanos faciet. Vide
& quid sentiat de se trafo. Istud (inquit) est datū profecto vt gra
ta mihi sint omnia que facio: vel rex mihi seper maximas age
bat gr̄as quicquid fecerā. Aliis non ita. Me seper habebat in oca
lis/ oēm credebatur exercitū/ consilia & vbi eū satietas hoīm aut
negocii/ si quando odiū ceperat/ requiescere vbi volebat/ vt illā
expueret miseriam ex animo: tamē me cōiuā solū abducebat
sibi. Inuidere mihi omnes mordere clanculū/ ego floccipende
bam. Illi inuidere misere/ ego alios palam reprehendebā alios
ego mordaciter irridebā vt risu emorerent̄ oēs qui aderāt. De
niq; metuebant omnes iā me. Profecto magn⁹ est hic in oculis
suis/ & nō est ei similis in tota comedia. Dign⁹ est ergo q̄ intro
mittat̄ ad thaidem/ excluso phedria qui in ea nō min⁹ insanit.
Dolet exclusus/ a seruo docef sobrio/ vt recedat a meretrice/ bo
noq; animo sit/ quia si ad ignem accesserit calefcet pl⁹ satis: nec
patiatur contumelias meretricum/ que vna falsa lacrimula quā
oculos misere terendo vix vi expresserunt restinguent amātis
bilem/ & vltro accusantes id agent vt vltro neum supplicii pre
stet. Nam sapienter amare nemo potest facilius q̄ ratione insa
nire. Huius ergo phedrie et thaidis ea conditione interest
verbis/ Vt quod verum audierit taceat & contineat optime.
Sin falsum aut vanum aut fictum: continuo palam effundit.

Polycratici de Curialiū nugis.

Plenus rimarum est: hac atq; illac effluit: vtrūq; arguit/irridet vtrūq; qm̄ alterū fallere/alterū videt irreuocabiler insanire. At quoq; exclusus & gemens pre dolore/o thais vtinam esset mihi pars equa amoris tecū: ac pariter fieret/vt aut hoc tibi doleret/aut ego istuc abs te factū nihil penderem. Thais ad hec. Ne crucia te obsecro anime mi phedria non pol quo quēq; plus amem/aut plus diligam/eo feci: sed ita erat res/faciendum fuit. Plane credo (inquit) parmēno misera pre amore exclusit hunc foris. Quid multa? Id agit fallacia meretricis/vt vn̄ amantiū alteri priores partes cedat per aliquot dies: duz deterius rebus amissis emūgatur admissus. Mos enī gerēdus est thaidi/que p̄fusiores & perditiores admittit. Interim quid donare queant aut mittere: exclusi deliberant. Nā potissim⁹ est apud eā qui nō missima mittit: vbi vero priorē emunxerit redit alter: exclusoq; priorē delegat ei mestā doloris sui puinciam. Insanit ergo miles & ipetu doloris potius vel moriendū esse decernit q̄ in se cōtumeliā tā insignē accipiat/familiā conuocat/et disponit bellū/et p̄stibulū collectis virib⁹ expugnare decernit. Progredif/mēte & ore reuoluit iniuriā: loquit grandia & minis feruet: sed cū ad cōflictū accedit memor amoris pristini/preceptū recolit militare: quo ex auctoritate scipionis liquet: quia om̄ia prius experiri q̄ armis sapientē decet. Thaidem ergo suā ex pacto sic conuenit iure nō virib⁹ agens: primū thais hoc mihi respōde: cū tibi do istam virginē dixisti hos mihi dies solidare te? Thais Quid tū postea: p̄cedere vides que nō negat Thraso. At mihi ante oculos corā amatorē adduxisti tuū. Et illa. Quid cū illo litigas? Ecce quia amice patrociniō/nec verba miscere cū riuāli licitū est. Cū eo (inquit) te mihi clam subduxisti. Et illa. Libuit inquit. Pamphilā ergo redde huc nisi vi eā mauiis eripi. Equū et iustū petere vides cū repeti possit qd̄ ob causam datum est/si ea secuta nō fuerit. Quid multa? Ad clamorē meretricis cōtribules/cōuicaneiq; cōueniūt/turba fit: cōuitiatur miles petēti: virib⁹ & iure resistit: denūciaturq; furcifero oīum ineptissimo/vt linguā/manusq; cōtineat: quia si quippiā turpe fecerit aut moli minis sibi loci/diei/tortorisq; memoria in vstione signorū promittit in euū protēdēda. Interrogantē se thais querere iubet: q̄ respōdeat sibi. Miles opera & re perditā cogit redire inglorius et hunc fructū reportant miseri amatores/eo tñ addito q̄ alius rebus quas illi perdiderūt abutiē/& quo magis doleant q̄ eas meretrici surripuerit sibi successisse nō putat: nisi stultitiam &

Suetonius.
Terētij verba
in eunucho.

Riuales duo
q̄ vna muliere
vtūtur. pp̄ie
riuāli s̄z q̄ cū
matrimonio li
cito vxorē pos
sidet alienam

infortunia amantiū suosq; successus in auditu omniū preconef
 & publicet. Audi cheream occultum da te pamphile corrupto-
 rem quid meretrice decepta loquatur egrediens. Num quis hic
 est? nemo est. Num quis hic me sequitur? Nemo homo est. Iā
 ne enimpere hoc licet mihi gaudium? Proch iupiter nunc est/
 profecto interfici cum me possum perpeti. Ne hoc gaudium cō-
 taminet vita egritudine aliqua sed neminem hic curiosum iter
 uenire: nunc mihi qui me sequatur quiq; iam rogitando obtun-
 dat/cruciet/enecet/quid gestiam: aut quid let⁹ sim/quo pgam/
 vnde emergā: vbi sum vestitum hunc nact⁹: quid mihi queram
 sanus sim an insaniam? Interrogatus hec omnia imo ego te (in-
 quit) obsecro antipho vt audias omnia/ audias diem festum:
 iocundum euentum: suauem fortunam: in eum omnibus hy-
 storiā memorandam/ & sui quoq; furoris subtexit dolos. In
 summa totius argumenti eo ad presens vniuersa hec arbitror
 posse referri: vt constet pro certo: quia amicitie prostitute fides
 haberi non debet. Nam que venit a sinceritate animi fidelis cer-
 ta & fixa est/ que ab archa vel oculis: fluida incerta erronea: &
 deficiente viatico emarcescit. Cum fortuna manet vultum ser-
 uatis amici. Cum cecidit/ turpi vertitis ora fuga. Omnis enī res
 que in commercium venit/ ab vno transit ad alium & ditio-
 rem & auidio-rem comitatur emptorem. At foro isto nihil iniquius
 est: quo rem semel emisse non proderit: nisi semper ematur: &
 vbi nisi quisq; rem ab alio venditam vendicat: nisi & ipsi de pre-
 cio satis fiat. Quis enim popularem fauorem vendidit? Si pu-
 blice est habendus ematur ab vniuersis: singulis enim non licet
 publica bona distrahere. In prouerbii quoq; consuetudinem ve-
 nit: quia incauta largitio non habet fundum. Preterea que po-
 pularis fauor ad mūera extulit / si forte trāsonis more emptam
 celebritatem exigit contumeliis affectum/ honore spoliatum/
 thais altera fama/ & quavis thaide minus fida: a preempto ho-
 noris gradu arcet deprimat & repellit. Insultat riuālis: sobrius
 corruptor exultat/ gnato vix submurmurat: dū tamen spes est:
 aut filet omnino si desperat: & ad illos transit: quia ei consilium
 est semper felicioribus adherere.

Uersus:

Q nullum vitium peius auaritia: nec amari
 posse qui suspectus est auaritie & de duplici fon-
 te liberalitatis: & vter sit potior: & de confidio &
 gillia.

Capitulum. III.